

LLEI 3/2018, DE 29 DE MAIG, DEL TERCER SECTOR D'ACCIÓ SOCIAL¹

(BOIB núm. 67, de 31 de maig de 2018)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El nostre Estatut, en el seu preàmbul, declara com un dels principis vertebradors de la nostra societat que “Les Illes Balears són una comunitat de persones lliures i per a persones lliures, on cada persona pot viure i expressar identitats diverses, amb esperit decidit de cohesió, fonamentat en el respecte a la dignitat de totes i cadascuna de les persones”.

Igualment a l'article 12.3 ens diu que “Les institucions pròpies de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per complir les finalitats que els són pròpies i en el marc de les competències que els atribueix aquest Estatut, han de promoure, com a principis rectors de la política econòmica i social, el desenvolupament sostenible encaminat a la plena ocupació, la cohesió social i el progrés científic i tècnic de manera que s'asseguri a tota la ciutadania l'accés als serveis públics i el dret a la salut, l'educació, l'habitatge, la protecció social, l'esplai i la cultura”.

L'article 15 del nostre Estatut està consagrat íntegrament als drets de participació, i a l'apartat 2 indica que “Els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar en condicions d'igualtat en els assumptes públics, directament o per mitjà de representants, en els termes que estableixen la Constitució, aquest Estatut i les lleis”.

Per una altra part, la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, al títol IV, sobre la participació en els serveis socials, destaca a l'article 50 com a principi general que “El sistema de serveis socials, per a la consecució dels seus fins, compta amb la participació de la ciutadania al llarg de tot el cicle comprès entre la planificació, la gestió i l'avaluació de la seva actuació. Sempre que sigui possible, les decisions relatives al sistema de serveis socials s'han de prendre amb la participació de la ciutadania”.

Sabem que la història dels serveis socials a les nostres illes no seria la mateixa sense l'aportació de les entitats civils que s'han dedicat als col·lectius vulnerables. L'anomenat Tercer Sector Social de les Illes Balears ha esdevingut una part molt important de la nostra societat. El seu conjunt de xarxes d'entitats formen un extens mosaic de solidaritat i de compromís, així com una estructura de serveis públics excel·lents dels quals en són beneficiaris els usuaris, les seves famílies, l'administració pública i tota la societat.

La seva missió és estar al costat dels col·lectius en situacions de vulnerabilitat per tal d'ajudar-los a assolir la mateixa igualtat d'oportunitats que la resta de ciutadans. A través d'aquest contacte directe i pròxim, és quan les Entitats del Tercer Sector Social (ETSS) han desenvolupat un coneixement dels problemes socials molt útil per al desenvolupament sostenible i la cohesió social de la nostra societat.

¹ Aquesta Llei ha estat modificada per la Llei 14/2018, de 28 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2019 ([BOIB núm. 163, de 29 de desembre de 2018](#)).

Així i tot, la seva situació actual no està exempta de fragilitats que cal vèncer. Per tot això resulta necessari establir un marc regulador autonòmic que tengui com a finalitat enfortir la capacitat del Tercer Sector d'Acció Social per atendre els seus col·lectius i perquè esdevingui un interlocutor i un actor eficient davant les administracions públiques i la resta de la societat, tant per al disseny com per a l'aplicació, el seguiment i l'avaluació de les polítiques socials.

Aquesta llei en el capítol I reconeix les ETSS i les seves xarxes com aquelles associacions privades i independents que es guien pels principis de la justícia social i la solidaritat entre persones i entitats, a més de fer feina amb criteris de qualitat, participació, responsabilitat social i transparència.

Per tal que es puguin diferenciar i reconèixer administrativament les ETSS d'altres associacions i entitats que fan accions similars, aquesta llei exigeix que les ETSS siguin entitats sense ànim de lucre, orientades a solucionar els problemes de les persones i els col·lectius que atenen, a defensar els seus drets, a més d'estimular la participació i el diàleg democràtic en el si de les seves organitzacions.

D'aquesta manera les ETSS reconegudes i censades per aquesta llei tendran un estatus rellevant en el procés del diàleg ciutadà que es defineix en el capítol II. Aquest diàleg ha de servir per dissenyar i avaluar les polítiques socials dirigides als col·lectius que elles defensen, així com l'exercici efectiu dels seus drets. Aquest diàleg es vehicularà a través del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears i del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, així com altres organismes similars de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Una feina que fan la majoria d'ETSS són els serveis de responsabilitat pública, a través de subvencions, contractes o concerts. En el capítol III es defineixen les diferents possibilitats de col·laboració en el sistema balear de serveis socials i es fa extensiu al sistema balear de renda bàsica, al servei balear d'ocupació, al sistema sanitari i a l'educatiu.

També en aquest capítol es defineix la importància de la relació històrica que tenen les entitats en alguns sectors de serveis socials, així com la importància singular que tenen algunes entitats per als seus usuaris, per la qual cosa la llei preveu una col·laboració preferent de la que han de gaudir les ETSS sobre altres entitats privades.

Aquesta preferència es concreta en una multiplicitat de possibilitats per tal de fer feina colze a colze amb l'administració pública, en projectes d'especial complexitat i de gran potencial innovador. La formalització d'aquesta col·laboració es realitzarà a través de concerts i convenis que ja permet l'actual llei de serveis socials i a través dels que contemplarà la nova llei d'acció concertada.

Per tal de reforçar les estructures de les ETSS, així com la seva imatge pública, el capítol IV preveu l'elaboració d'una Estratègia de Promoció del Tercer Sector Social de les Illes Balears; estratègia que s'haurà d'elaborar cada quatre anys i avaluar cada any en un informe que el Govern presentarà al Parlament.

Un altre aspecte de la promoció de les ETSS serà el que realitzaran els consells insulars i els ajuntaments a través de plans o activitats específiques que es realitzaran a tal efecte. També es farà la promoció de les ETSS en el conjunt d'altres entitats privades que desenvolupen accions socials com fundacions, entitats bancàries i altres.

Per últim, la llei contempla també en el capítol IV la voluntat de les administracions públiques d'adoptar mesures que facilitin les inversions en infraestructures que hagin de fer les ETSS, així com el reconeixement com a part interessada en aquells projectes

públics que, encara que no siguin de l'àmbit pròpiament social, poden afectar les entitats o els col·lectius vulnerables que defensen.

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

Aquesta llei té per objecte crear un marc legal del Tercer Sector de les Illes Balears, a través de les organitzacions i xarxes que el conformen; adoptar i promoure mesures orientades a enfortir aquestes organitzacions i xarxes; regular la manera de relacionar les administracions competents i les entitats del Tercer Sector Social en la provisió i el finançament de serveis de responsabilitat pública i interès general per part de les entitats del Tercer Sector Social; impulsar la cooperació i la col·laboració de les organitzacions entre si i amb el sector públic, les empreses i altres agents socials; i promoure la seva contribució i interlocució amb l'administració, en l'àmbit de la intervenció social i en les polítiques i els sistemes de responsabilitat pública relacionats amb aquest àmbit.

Article 2. Principis d'actuació de les entitats del Tercer Sector, i de la relació entre aquestes i l'Administració

Les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears, així com les actuacions que duguin a terme per si mateixes o en col·laboració amb altres, s'han de sotmetre als següents principis:

a) Participació social.

Les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears reforçaran la seva base social duent a terme accions dirigides a mantenir-la o incrementar-la i afavorint la participació activa dels diferents col·lectius en la seva vida interna i en la seva activitat externa.

El sector públic impulsarà la participació social de la ciutadania en l'àmbit de la intervenció social a través del Tercer Sector Social de les Illes Balears i ajudarà a enfortir el teixit social a través d'accions de promoció de les seves organitzacions i xarxes.

Tant les administracions públiques responsables dels serveis de responsabilitat pública com les organitzacions del Tercer Sector quan participin en la seva provisió, impulsaran la participació directa de les persones usuàries, promovent la seva organització i dinàmiques grupals de participació en els serveis.

b) Solidaritat i justícia.

Tant el sector públic com les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears promouran el voluntariat i l'ajuda mútua. Alhora, continuaran avançant en la professionalització de les respostes, a través de la prestació de serveis per personal remunerat i la formació de les persones, tant professionals com voluntàries, que participen en activitats d'ajuda mútua.

A més, prestaran especial atenció a les situacions que afronten les persones que, per diferents motius, no accedeixen als sistemes de responsabilitat pública, procurant que, de cap manera, no quedin desatenses les seves necessitats més bàsiques i puguin comptar amb el suport necessari per iniciar processos d'inclusió.

c) Responsabilitat pública i coresponsabilitat en la inclusió social.

Les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears i les administracions públiques han de garantir una actuació dirigida a l'exercici efectiu dels drets socials i col·laboraran per afavorir al màxim l'accés a l'ocupació, a l'habitatge, als serveis socials, a l'educació i a la salut, entre d'altres serveis, promovent la consolidació i el desplegament dels sistemes de responsabilitat pública, i contribuint igualment a sostenir i donar suport a les famílies i altres xarxes de solidaritat, ajuda mútua i suport informal.

d) Diàleg civil i democràcia participativa.

Les administracions públiques de les Illes Balears donaran a les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears la possibilitat d'expressar i intercanviar públicament les seves opinions en tots els àmbits d'actuació de l'Administració i hi mantindran un diàleg obert, transparent i habitual, sobre les polítiques socials a través de la posada en marxa de meses de diàleg civil o la participació en òrgans consultius o en processos específics que es desenvolupin a l'efecte.

e) Cooperació entre el sector públic i les organitzacions del Tercer Sector.

El sector públic balear i les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears han de promoure les condicions necessàries per sostenir, formalitzar i impulsar la seva cooperació i col·laboració actual, amb relació a activitats de responsabilitat pública i a altres activitats socials d'interès general, així com per desenvolupar noves formes i instruments de cooperació i col·laboració, i estendre els existents a nous àmbits de la intervenció social i dels sistemes de responsabilitat pública.

f) Transversalitat de les actuacions orientades a la inclusió social.

Quan les administracions públiques balears i les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears desenvolupin plans, programes i accions en l'àmbit de la intervenció social, impulsaran la col·laboració amb tots els sistemes de responsabilitat pública i àmbits relacionats amb la protecció social i les polítiques socials.

Així mateix, impulsaran accions perquè les polítiques i línies d'acció de caràcter general, en qualsevol dels àmbits d'actuació pública, tinguin en compte les necessitats i demandes de les persones, les famílies, els col·lectius o les comunitats en situació de vulnerabilitat o exclusió, desprotecció, discapacitat o dependència.

g) Responsabilitat social corporativa.

A més dels principis esmentats, les ETSS adoptaran els principis de responsabilitat social corporativa com els de la transparència interna, de respecte mediambiental i de compliment de la legislació de riscos laborals.

Article 3. Organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears

1. A l'efecte d'aquesta llei, formen part del Tercer Sector Social de les Illes Balears les entitats d'iniciativa social i privada, en les quals la finalitat principal és promoure la inclusió sociolaboral i/o l'exercici efectiu dels drets de persones, famílies, grups, col·lectius o comunitats que afrontin situacions de vulnerabilitat o exclusió, desprotecció, discapacitat o dependència; prestin suports o realitzin les activitats necessàries en els àmbits de serveis socials, laboral, educatiu, sanitari o qualsevol altre transversal que afecti els esmentats col·lectius.²

² Apartat modificat per la Llei 14/2018, de 28 de desembre, esmentada en la nota 1.

2. A més de la finalitat establerta en l'apartat anterior, per ser considerades organitzacions del Tercer Sector de les Illes Balears als efectes d'aquesta llei, les organitzacions han de complir amb els requisits i les característiques següents:

a) Són entitats sense ànim de lucre: no persegueixen la distribució de beneficis econòmics i tenen establerta jurídicament l'obligació de reinvertir qualsevol benefici en la missió de l'organització o, el que és el mateix, la impossibilitat de distribuir beneficis.

b) Són entitats l'objecte únic i principal de les quals és treballar per a algun dels col·lectius esmentats en l'apartat primer d'aquest article: per això l'objecte social i la missió de les organitzacions se centraran exclusivament en l'atenció d'un, diversos o tots els col·lectius de persones que estiguin en situacions de vulnerabilitat, exclusió, desprotecció, discapacitat i/o dependència.

De la mateixa manera, l'objecte social i la missió de les entitats del Tercer Sector se centraran no només en la prestació de programes o serveis, sinó en la realització d'altres accions tendents a defensar els drets i a promoure'n la inclusió sociolaboral, tota vegada que per a les entitats del Tercer Sector Social la prestació de serveis no és un fi en si mateix, sinó un mitjà per assolir l'objectiu de la plena inclusió i igualtat amb la resta de la ciutadania.

c) Són entitats d'acció voluntària: compten amb una base social conformada per persones voluntàries, persones sòcies, persones que formen part dels òrgans de govern de manera no remunerada o altres persones que col·laboren amb l'entitat de manera voluntària.

L'acció voluntària la portaran a terme mitjançant programes de voluntariat i donant compliment a la legislació sobre voluntariat vigent en cada moment en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

d) Són entitats l'àmbit d'actuació de les quals es desenvolupa totalment o parcialment en la comunitat autònoma de les Illes Balears: actuen en el territori de les Illes Balears, amb independència del lloc on s'ubiqui la seva seu social o domicili legal.

e) Són entitats que formen part de la societat i sorgeixen d'ella i per a ella: sorgeixen de la societat i mantenen, des del seu origen, un vincle i un compromís estable amb el territori de les Illes Balears i amb les persones, les famílies, els grups, els col·lectius o les comunitats destinataris de la seva activitat, o estan constituïdes directament per les pròpies persones i famílies destinatàries; i es dirigeixen a més a col·lectivitats indeterminades de persones i no a persones determinades.

En conseqüència, han d'adoptar la forma jurídica d'associacions, fundacions, organitzacions religioses, entitats singulars regulades en el Reial Decret 415/1996, d'1 de març, pel qual s'estableixen les normes d'ordenació de la Creu Roja Espanyola; o en el Reial Decret 358/1991, de 15 de març, pel qual es reordena l'Organització Nacional de Cecs Espanyols, i cooperatives d'iniciativa social sense ànim de lucre, així com altres entitats formalment constituïdes i dotades de personalitat jurídica pròpia que preveu l'article 4 de la present llei.

f) Són entitats d'iniciativa privada, institucionalment separades de l'administració i autogovernades; el seu òrgan de govern no pot estar participat per empreses mercantils i, en el cas de participació d'una o diverses administracions públiques, aquesta participació no pot excedir del 50%.

- g) Són entitats participatives: adopten formes de participació per a la presa de decisions d'acord amb el que estableix la seva normativa aplicable i, amb independència de la forma o la composició del seu òrgan de govern, articulen mecanismes per donar veu a les persones a les quals es dirigeix el seu objecte social.
- h) Són entitats que comparteixen coneixement i fomenten la cooperació entre elles, i poden formar part d'alguna o algunes xarxes de segon o tercer nivell integrades per organitzacions del Tercer Sector Social, d'acord amb el que estableix l'article 5 d'aquesta llei.

Article 4. Altres entitats del Tercer Sector

A l'efecte d'aquesta llei, i de manera excepcional, seran considerades també incloses dins del Tercer Sector Social de les Illes Balears les organitzacions, amb formes jurídiques alienes al Tercer Sector, en les quals els òrgans de govern estiguin participats exclusivament per organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears, o bé per administracions públiques fins a un màxim del 50%, que hagin estat constituïdes per complir la finalitat social d'aquestes últimes.

Especialment, s'inclouran en aquest àmbit les empreses d'inserció social i laboral que estiguin degudament inscrites en els registres oficials corresponents, sempre que compleixin els requisits recollits en el paràgraf anterior, a més dels previstos en la seva normativa específica.

També es consideraran entitats del Tercer Sector les cooperatives d'acció social sense afany de lucre.

També s'inclouran en aquest àmbit els centres especials d'ocupació sense afany de lucre d'imprescindibilitat social. A l'efecte d'aquesta llei, es consideren centres especials d'ocupació d'imprescindibilitat social aquells que no tenen ànim de lucre, que es consagren exclusivament en objectiu i finalitat a la integració laboral i social de les persones amb discapacitat i que compleixen, com a mínim, dos dels següents requisits:

- a) Que com a mínim el 70% de les persones amb discapacitat que integren la seva plantilla siguin persones amb discapacitat i amb majors necessitats de suport incloses en algun dels següents col·lectius:
 - Persones amb paràlisi cerebral, malaltia mental o discapacitat intel·lectual amb grau igual o superior al 33%.
 - Persones amb discapacitat física o sensorial amb grau igual o superior al 65%.
- b) Que un mínim del 75% de les persones amb discapacitat que integren la plantilla estiguin contractades en la modalitat indefinida.
No es tindran en compte en el còmput de la plantilla els treballadors amb contracte per a la formació i l'aprenentatge.
- c) Que el centre especial d'ocupació sigui un mitjà per a la inclusió del major nombre de persones a l'empresa ordinària, mitjançant la prestació de serveis d'itinerari d'inserció sociolaboral. Per això, el centre especial d'ocupació haurà de prestar accions de treball amb suport en empresa ordinària a un nombre mínim de persones amb discapacitat equivalent al 30% de la seva plantilla, computada segons el que preveu la lletra b) anterior.

Article 5. Les xarxes del Tercer Sector Social

A l'efecte d'aquesta llei, s'entenen per xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears les entitats legalment constituïdes, que són fruit de l'acord d'un conjunt d'organitzacions, representatives d'altres, així com les organitzacions d'intervenció directa del Tercer Sector Social de les Illes Balears que siguin representatives d'un determinat col·lectiu, quan no hi hagi una xarxa que el representi en el territori o l'àmbit geogràfic d'actuació de què es tracti.

Article 6. Activitats d'intervenció social i activitats socials d'interès general que realitzen les organitzacions del Tercer Sector Social

1. S'entenen com activitats d'intervenció social, aquelles activitats desenvolupades amb la finalitat de promoure la inclusió social i l'exercici efectiu dels drets de les persones, les famílies, els grups, els col·lectius o les comunitats que afronten situacions de vulnerabilitat o exclusió, desprotecció, discapacitat o dependència, que lluiten contra la desigualtat social, la marginació, la desprotecció i la violència masclista, i que avancen en la necessària transformació social cap a una societat més justa, solidària, igualitària, participativa i democràtica.

2. En particular, es consideren activitats d'intervenció social dels serveis socials, la promoció de l'accés a l'ocupació, les activitats d'inserció laboral i formació per a la qualificació professional i qualsevol altra activitat desenvolupada, amb la finalitat esmentada, en els espais d'interacció entre àmbits, polítiques i sistemes com l'espai sociolaboral, sociohabitacional, socioeducatiu, sociosanitari, sociojudicial o sociocultural, entre d'altres.

3. Es consideren activitats socials d'interès general aquelles activitats d'intervenció social, dutes a terme per organitzacions no lucratives, realitzades per personal remunerat o per personal voluntari, de manera desinteressada i lliurement. En concret, es consideraran com a tals les següents:

- a) Sensibilització, denúncia, participació en processos d'elaboració o modificació de normes o interlocució amb el sector públic i altres agents socials.
- b) Promoció i articulació de la solidaritat organitzada i la participació social de la ciutadania i, en particular, del voluntariat social, l'ajuda mútua i l'associacionisme de les persones destinatàries.
- c) Detecció de necessitats, recerca i innovació.
- d) Provisió (disseny, prestació, avaluació i millora) de serveis de responsabilitat pública, o aliens a aquesta, i realització d'altres activitats o projectes d'intervenció.

4. Les prestacions i els serveis de responsabilitat pública en l'àmbit de la intervenció social constitueixen el sistema de serveis socials que habitualment seran de caràcter no econòmic; si més no, excepcionalment podran ser serveis d'interès econòmic general, en els termes en què aquests conceptes són definits a la normativa de referència de la Unió Europea, tant si són proveïts directament per les administracions públiques, com si aquestes compten amb la col·laboració de la iniciativa privada.

Article 7. Cens d'organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears

El departament competent del Govern de les Illes Balears en matèria de polítiques socials crearà i mantindrà actualitzat un cens públic d'organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears.

El dit cens s'entendrà integrat dins el Registre General d'Entitats d'Iniciativa Social.

Serà fàcilment accessible i podrà ser consultat a la web del Govern de les Illes Balears i les organitzacions podran fer la seva sol·licitud d'inscripció i actualitzar les seves dades tant de manera presencial com electrònica.

L'acreditació de compliment dels requisits es farà amb la comprovació del que estableixin els estatuts, de l'acta fundacional o del document de constitució de l'entitat, així com de la presentació de la memòria d'activitats anual, i hauran d'acreditar el compliment de les obligacions de les organitzacions i l'estatut del voluntari del títol II de la Llei 3/1998, de 8 de maig, del voluntariat de les Illes Balears, mitjançant la presentació d'una declaració responsable.

CAPÍTOL II

DIÀLEG CIVIL I ALTRES INSTRUMENTS O ESPAIS DE DIÀLEG AMB EL SECTOR PÚBLIC I ALTRES AGENTS

Article 8. Diàleg ciutadà

1. En virtut del principi de diàleg ciutadà, les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears i, a través d'aquestes, les persones, les famílies, els col·lectius i les comunitats destinatàries i protagonistes de la intervenció social, tendran dret a participar en les polítiques públiques que els afecten, en totes les seves fases, inclosa la fase d'execució, en els termes previstos en la present llei i en la normativa reguladora de cada sistema, sense menyscar les facultats de decisió que corresponguin als òrgans de govern de cada institució.

2. El diàleg ciutadà constitueix un procés formal d'interlocució i col·laboració entre el sector públic i les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears, a nivell executiu i reglamentari, per orientar, impulsar i avaluar les polítiques socials i altres iniciatives del sector públic i del Tercer Sector Social en l'àmbit de la intervenció social.

3. El Govern de les Illes Balears, a través del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears (article 52 de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears), mantindrà un diàleg permanent, operatiu i bidireccional amb les xarxes del Tercer Sector en l'àmbit de la intervenció social, que es tradueixi en iniciatives concretes a impulsar per qualsevol de les parts o en col·laboració, fent un seguiment i una avaluació d'aquestes.

4. Aquest diàleg tindrà també per objecte progressar en el reconeixement i l'exercici efectiu dels drets per part d'aquelles persones, famílies, col·lectius i comunitats que afronten més dificultats per exercir-los.

5. Els consells insulars i els ens municipals, a través dels consells de serveis socials insulars i els consells de serveis socials locals (article 52 ja esmentat) mantindran un diàleg de les mateixes característiques amb les xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears que tinguin activitat en els territoris respectius.

Article 9. Participació en òrgans consultius de les administracions públiques balears i en iniciatives puntuals relacionades amb l'orientació de la seva acció

Les administracions públiques de Balears amb responsabilitats en l'àmbit de la intervenció social, inclouran les xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears de referència en el territori respectiu:

- a) En òrgans consultius de les mateixes administracions públiques.
- b) En activitats o grups de treball específics, puntuals o periòdics, relacionats amb el disseny, l'elaboració, el seguiment i l'avaluació de les seves polítiques i plans; o altres iniciatives del sector públic, de manera particular quan afectin directament el Tercer Sector Social o es duguin a terme amb la seva col·laboració.

Les entitats que formin part dels òrgans consultius o participin activament en grups de treball juntament amb l'Administració, accediran a la documentació de què disposa l'administració, d'acord amb la legislació (article 59 de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears).

Article 10. Participació en el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears

Les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears participaran en el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i tindran dret a designar dues persones representants com a membres de ple dret, en la forma que disposi la norma reguladora d'aquest òrgan.

CAPÍTOL III COL·LABORACIÓ EN L'EXECUCIÓ DE POLÍTIQUES DE L'ÀMBIT DE LA INTERVENCIÓ SOCIAL

Article 11. Col·laboració en els sistemes de responsabilitat pública i en els espais d'interacció entre sistemes

1. La participació de les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears en les polítiques socials, en totes les seves fases inclosa la seva execució, es materialitzarà a través de la cooperació, en els termes previstos en la present llei i en la normativa reguladora de cada sistema. El seu abast serà determinat per l'administració pública responsable de l'àrea o del nivell d'atenció en què tindrà lloc i podrà donar-se en els següents aspectes:

- a) Participació en la gestió dels sistemes de responsabilitat pública en l'àmbit de la intervenció social i dels espais d'interacció entre sistemes (sociolaboral, sociohabitacional, sociosanitari, socioeducatiu i sociocultural, entre d'altres).
- b) Participació en la provisió (disseny, prestació, avaluació i millora) de serveis de responsabilitat pública o que s'estan consolidant, progressivament, com a tals.
- c) Participació en tot cas delegada per l'administració pública responsable, quan estigui normativament definida, en la realització de funcions vinculades a la figura de referent i a la coordinació de cas (diagnòstic, programació, seguiment i avaluació de la intervenció, incloent funcions d'acompanyament social) que poden afectar més d'un sistema de responsabilitat pública (entre d'altres, serveis socials, sanitat, educació).

d) Participació en l'acompanyament social a les persones i famílies al llarg de tot el procés d'intervenció i, en qualsevol cas, exercint des de l'inici activitats de contacte amb les persones destinatàries, que permetin que aquestes tinguin coneixement dels recursos, així com d'acollida inicial, informació, orientació i derivació cap als serveis d'accés al sistema balear de serveis socials.

2. El sistema balear de serveis socials, el sistema balear de renda bàsica i el servei balear d'ocupació i l'espai sociolaboral es configuren com sistemes i espais de responsabilitat pública a partir d'un model mixt que combina la responsabilitat pública amb la prevalença de la iniciativa pública i la iniciativa social en el seu desplegament.

3. Els sistemes sanitari i educatiu balears han de promoure la participació de les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears en l'espai sociosanitari i socioeducatiu en què la seva contribució és més rellevant, així com altres activitats de les organitzacions del Tercer Sector Social que complementin els dos sistemes i possibilitin l'assoliment de la seva finalitat, habilitant les fórmules i vies de participació necessàries.

Article 12. Col·laboració en la provisió de serveis de responsabilitat pública

1. Les administracions públiques balears amb responsabilitat en l'àmbit de la intervenció social articularan la participació de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears en el disseny, la prestació, l'avaluació i la millora dels serveis de responsabilitat pública.

2. Dita participació s'articularà en particular quan aquestes organitzacions prestin aquests serveis, fins i tot abans de la seva consolidació com serveis de responsabilitat pública, a l'efecte de reconèixer la seva experiència i el valor de la seva contribució, històrica i actual, per a les persones destinatàries i per als propis sistemes de responsabilitat pública i la seva configuració i consolidació.

3. En qualsevol cas, quan la seva activitat tingui un caràcter singular, considerant que aquest supòsit es produeix:

- a) Quan presenten determinades característiques com a organització: vinculació a un territori i a un col·lectiu, participació de les persones destinatàries fins i tot al govern de l'entitat, reinversió de qualsevol eventual benefici en la seva missió, combinació de la participació en la provisió de serveis de responsabilitat pública amb altres activitats socials d'interès general.
- b) Quan les característiques de la seva intervenció afegixin valor a la provisió de serveis de responsabilitat pública, oferint a persones i famílies una atenció personalitzada, integral (mitjançant la combinació de diferents serveis i l'assumpció d'una funció d'acompanyament social, que poden abastar fins i tot més d'un àmbit o sistema de responsabilitat pública) i contínua i, quan sigui necessària, al llarg de la vida, anticipant-se a l'evolució de les necessitats i innovant en les respostes.

4. Les administracions públiques balears promouran aquelles pràctiques que aportin valor afegit a la provisió de serveis de responsabilitat pública, i, en particular, totes aquelles vinculades als models d'atenció i als criteris de qualitat previstos en les normes sectorials en l'àmbit de la intervenció social, i altres com la reinversió de l'eventual benefici en la missió o la finalitat social de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears i de les empreses lucratives.

Article 13. Col·laboració en la funció de referent i la coordinació de cas

1. Les administracions públiques balears amb responsabilitat en l'àmbit de la intervenció social facilitaràn la participació de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears en l'exercici de funcions de coordinació de cas en el marc dels sistemes de responsabilitat pública que les prevegin, sempre sota la supervisió de les administracions públiques responsables de la provisió dels diferents serveis i prestacions i, per tant, entre altres aspectes, de la seva assignació a les persones i famílies usuàries.

2. En particular, han de facilitar aquesta participació en les funcions de referent i coordinació de cas quan les organitzacions ofereixin a les persones i famílies destinatàries una atenció personalitzada i integral, mitjançant la combinació de diferents serveis i activitats que poden desbordar, fins i tot, un determinat àmbit o sistema (entre d'altres, serveis socials, educació, salut) i d'atenció continuada, adaptant-la a l'evolució de les seves necessitats, capacitats i preferències.

Article 14. Col·laboració en altres activitats socials d'interès general

1. Les administracions públiques balears i les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears promouran sinergies en la seva acció en l'àmbit de la intervenció social i impulsaran conjuntament projectes orientats a reforçar l'accés als drets dels col·lectius i de les comunitats més desfavorits, i l'enfortiment de la societat civil organitzada i dels sistemes de responsabilitat pública.

2. A aquest efecte, desenvoluparan formes innovadores en la gestió de projectes compartits entre si i amb altres agents socials, des de la fase de detecció de necessitats a l'avaluació, tant si aquests es desenvolupen en el marc dels sistemes de responsabilitat pública, particularment en relació amb prestacions o serveis experimentals, com fora, per respondre les necessitats socials i la seva evolució.

Article 15. Instruments per formalitzar la col·laboració entre les administracions públiques i les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears

1. Per formalitzar la cooperació amb les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears en la provisió de serveis de responsabilitat pública en l'àmbit de la intervenció social, les administracions públiques balears podran adoptar el règim de concert diferenciat segons la legislació autonòmica que a tal efecte es pugui crear en un futur sobre acció concertada.

2. Així mateix, les administracions públiques balears podran formalitzar els convenis i acords marc de col·laboració que preveu la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, per donar cobertura a la provisió de serveis de responsabilitat pública així com a altres activitats socials d'interès general de les organitzacions que les administracions públiques considerin oportú promoure.

3. La cooperació per a la provisió de serveis de responsabilitat pública amb entitats amb una activitat de caràcter singular, a què fa referència l'article 12.3 d'aquesta llei, es podrà formalitzar a través de convenis de conformitat amb l'article 90.2 de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears.

Article 16. Obligacions de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears que col·laborin amb les administracions públiques balears

1. Les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears que cooperin amb les administracions públiques balears en la provisió de serveis socials de responsabilitat pública o col·laborin en altres activitats socials d'interès general tindran les següents obligacions:

- a) Garantir unes condicions laborals dignes al personal remunerat, complint els convenis col·lectius de referència, així com unes condicions adequades al personal voluntari, d'acord amb la legislació del voluntariat.
- b) Ser transparents i retre comptes, internament i externament, segons la legislació vigent a les Illes Balears (article 77.3 de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears).
- c) Considerar i avaluar l'impacte de la seva activitat des de la triple perspectiva social, ambiental i econòmica; des de la perspectiva de gènere i, en darrer terme, sobre els drets i les oportunitats de les persones destinatàries últimes.
- d) Fer servir procediments participatius per a la presa de decisions, adaptats a la naturalesa jurídica de l'organització, no basats en la propietat del capital i que impliquin, en diferents graus, els col·lectius que formen part de l'organització, incloses les persones destinatàries.
- e) Disposar d'un estil de gestió democràtic i d'una estratègia de relació amb les parts interessades, internes i externes.
- f) Actuar de manera que s'observi, efectivament, en la seva organització, funcionament i activitats el principi d'igualtat de tracte entre dones i homes, complint el que disposa la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- g) Actuar de forma respectuosa amb el medi ambient.
- h) Garantir la prestació de serveis en les millors condicions.
- i) Fomentar la millora contínua de la capacitat tècnica, dels recursos metodològics i organitzatius i de la seva capacitat d'actuació.
- j) Complir amb la normativa de protecció de dades de caràcter personal.
- k) Realitzar un esforç per atendre les persones ciutadanes en l'idioma oficial que aquestes triïn.
- l) Elaborar comptes anuals sotmesos a l'aprovació del seu òrgan de govern i a una auditoria externa.
- m) Actuar de manera que s'observi efectivament en la seva organització, funcionament i activitats el principi d'igualtat d'oportunitats i de tracte i no-discriminació amb independència de qualsevol circumstància personal o social.
- n) Fomentar la contractació i la integració de persones amb discapacitat i de persones en procés d'inserció sociolaboral, així com de persones amb risc d'exclusió social.

2. Per garantir el compliment d'aquestes obligacions, les administracions públiques establiran els mecanismes d'avaluació periòdica necessaris, amb la participació de totes les parts, segons la legislació vigent a les Illes Balears (article 77.3 de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears).

L'incompliment de les esmentades obligacions podrà donar lloc a la rescissió de la cooperació i la col·laboració amb les administracions públiques balears.

CAPÍTOL IV

LA PROMOCIÓ DEL TERCER SECTOR SOCIAL DE LES ILLES BALEARS

Article 17. Estratègia de promoció del Tercer Sector Social de les Illes Balears

1. El departament competent del Govern de les Illes Balears en matèria de polítiques socials, en col·laboració amb les xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears a través de la Mesa de Diàleg Ciutadà de les Illes Balears o organisme que la substitueixi, elaborarà una estratègia de promoció del Tercer Sector Social de les Illes Balears que inclourà actuacions per a cadascuna de les parts i en col·laboració.

2. Aquesta estratègia, que tindrà un període de vigència de quatre anys, inclourà objectius i mesures relacionades amb l'enfortiment de les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears, l'impuls de la seva contribució social i el desenvolupament de les seves diferents funcions en tot l'àmbit de la intervenció social.

3. L'estratègia ha de preveure, almenys, els següents aspectes: desenvolupament de la base social i participació en les organitzacions; enfortiment organitzatiu i de la gestió; estructuració del Tercer Sector Social de les Illes Balears i col·laboració entre organitzacions; sostenibilitat, autonomia, transparència i rendició de comptes; inversions i infraestructures; col·laboració amb el sector públic; col·laboració amb les empreses; foment, fiscalitat i reconeixement del Tercer Sector Social de les Illes Balears.

4. L'estratègia inclourà les accions i mesures de foment del Tercer Sector Social de les Illes Balears que el Govern de les Illes Balears dugui a terme, des dels seus diferents departaments, i en qualsevol cas des dels d'educació, salut, treball i serveis socials. Aquestes mesures seran activitats tant de l'àmbit de la intervenció social com del de la promoció de l'activitat econòmica i de les organitzacions que la desenvolupen. En concret, es relacionaran les subvencions i els ajuts que el departament competent en matèria de polítiques socials promourà a fi de facilitar el funcionament de les xarxes del Tercer Sector Social, així com la realització d'activitats socials d'interès general d'àmbit supraterritorial per les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears.

5. L'estratègia inclourà un plantejament respecte de la influència mútua i la interacció entre el sector públic i el Tercer Sector Social en l'àmbit de la intervenció social, identificant oportunitats per enfortir la col·laboració entre les administracions públiques i el Tercer Sector Social dins d'un marc de consolidació dels sistemes de responsabilitat pública i garantint sempre la gestió pública directa de les prestacions i dels serveis de primera acollida de les demandes, la valoració, el diagnòstic i l'orientació en els termes definits en els articles 12 i 13 de la present llei.

6. L'estratègia se suportarà en un diagnòstic -llibre blanc o similar- i comptarà amb indicadors que permetin realitzar un informe de seguiment de la seva execució, de caràcter anual, i un informe d'avaluació dels seus resultats, en finalitzar el període de vigència de l'estratègia. Tots dos informes han de ser tramesos al Parlament i presentats en compareixença a comissió per part del titular responsable de la conselleria competent en la matèria.

Article 18. Mesures de promoció d'altres nivells de les administracions públiques balears

1. Els consells insulars i els ens locals podran elaborar estratègies de promoció del Tercer Sector Social en relació amb els respectius àmbits geogràfics de competència. Aquestes estratègies, en tot cas, han de coordinar-se amb l'estratègia de promoció del Tercer Sector Social de les Illes Balears.

2. Els consells insulars i els ens locals realitzaran convocatòries anuals de subvencions o línies de col·laboració, orientades a donar suport a la realització, per part de les organitzacions del Tercer Sector Social, d'activitats socials d'interès general en els respectius àmbits territorials de la seva competència i el funcionament de les organitzacions i xarxes del dit àmbit, a més d'adoptar altres mesures de promoció.

Article 19. Suport i col·laboració amb altres agents que duen a terme accions de promoció de les activitats socials d'interès general de les organitzacions alienes a la provisió de serveis de responsabilitat pública

1. Les administracions públiques balears impulsaran la col·laboració amb altres agents que duen a terme accions de promoció del Tercer Sector Social de les Illes Balears, amb especial atenció a les obres socials de caixes d'estalvis, fundacions bancàries i altres entitats privades, establint:

- a) Sinergies en el finançament de les activitats socials d'interès general de les organitzacions alienes a la provisió de serveis de responsabilitat pública.
- b) Aliances i col·laboracions entre si i amb altres organitzacions orientades al foment del Tercer Sector Social i les seves activitats socials d'interès general, mitjançant accions de formació, suport tècnic, patrocini i mecenatge, o col·laboració en projectes, entre d'altres.

2. El Govern de les Illes Balears elaborarà i impulsarà iniciatives orientades a reforçar la pràctica i la cultura de participació de la ciutadania i les empreses en el finançament d'aquestes activitats socials d'interès general de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears que inclouran, entre d'altres:

- a) Accions adreçades a la ciutadania i a les empreses, de sensibilització, reconeixement i difusió de bones pràctiques, impuls de pràctiques innovadores, informació sobre incentius fiscals i difusió de projectes d'interès.
- b) Accions dirigides a les organitzacions, de formació i suport tècnic en captació de recursos, comunicació, transparència i rendició de comptes, avaluació de l'impacte, relació amb les parts interessades, accés a programes europeus i fons internacionals i altres estratègies coherents amb la implicació de tercers en el finançament de l'activitat de les organitzacions.

Article 20. Promoció de la col·laboració entre les empreses i el Tercer Sector Social de les Illes Balears per part de les administracions públiques balears

1. Les administracions públiques balears, en l'àmbit de les seves respectives competències, contribuiran a generar condicions per al desenvolupament de la col·laboració entre les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears i les empreses, en l'àmbit de la intervenció social.

2. A aquest efecte, podran impulsar, entre d'altres:

- a) Iniciatives de sensibilització adreçades a les empreses i al Tercer Sector Social de les Illes Balears.

- b) Promoció d'espais per al coneixement mutu i intercanvi de propostes de col·laboració.
- c) Desenvolupament d'instruments de suport, formació i mediació.
- d) Canalització d'iniciatives en les dues direccions, de les organitzacions cap a les empreses i de les empreses cap a les organitzacions.
- e) Difusió de les iniciatives de col·laboració posades en marxa.
- f) Desenvolupament d'incentius fiscals a les diferents formes de col·laboració.
- g) Promoció d'iniciatives d'interès general, alienes a la provisió de serveis de responsabilitat pública, desenvolupades en col·laboració, en l'àmbit de la intervenció social, mitjançant subvencions al Tercer Sector Social de les Illes Balears.

3. Les iniciatives per impulsar la col·laboració a què es refereixen els paràgrafs anteriors, tindran per objecte, entre d'altres possibles:

- a) Accions de patrocini i mecenatge, donació, màrqueting amb causa o altres accions, puntuals o no, que fonamentalment mobilitzen recursos econòmics de les empreses per al desenvolupament d'iniciatives d'interès general de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears, en l'àmbit de la intervenció social alienes a la provisió de serveis de responsabilitat pública.
- b) Accions de voluntariat corporatiu, convenis per a la posada en marxa de projectes compartits o altres accions que impliquen una col·laboració de caràcter més estable, connectades amb enfocaments de responsabilitat social i amb la missió de les empreses i les organitzacions, i la mobilització no només de capital econòmic, sinó també humà i social.

Article 21. Mesures de suport al desenvolupament d'infraestructures, la realització d'inversions, la millora de la gestió i l'impuls de l'activitat econòmica de les organitzacions

1. Les administracions públiques balears procuraran adoptar mesures, amb més intensitat i compromís en els àmbits en què la contribució de les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears sigui més gran, per facilitar-los que puguin disposar d'instal·lacions i infraestructures adequades afectes al desenvolupament d'activitats socials d'interès general.

2. Les administracions públiques balears procuraran adoptar mesures, amb més intensitat i compromís en els àmbits en què la contribució de les organitzacions i xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears sigui més gran, per facilitar que realitzin i millorin les seves inversions i l'impuls de la seva activitat econòmica.

Article 22. Impuls del reconeixement del Tercer Sector Social de les Illes Balears i la seva contribució, de la seva estructuració i de la col·laboració entre organitzacions i xarxes

1. Les xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears dissenyaran i impulsaran, amb suport del Govern de les Illes Balears, una iniciativa per donar a conèixer el Tercer Sector Social de les Illes Balears i la seva contribució a la ciutadania en general i als agents socials, que inclourà entre altres aspectes:

- a) La difusió d'informació bàsica sobre el Tercer Sector Social de les Illes Balears i la seva contribució en termes quantitius a la societat balear.

- b) El manteniment de contactes periòdics amb el sector públic i altres agents socials.
- c) La participació en accions d'informació en mitjans de comunicació social, públics i privats, i la formalització d'acords amb aquests mitjans per a la realització de diverses accions de comunicació en col·laboració.
- d) La realització d'una campanya anual de comunicació al voltant d'un dia significatiu.
- e) La realització d'accions de sensibilització i formació, amb la participació de les organitzacions i xarxes del tercer sector, en centres d'ensenyament.
- f) La celebració d'un congrés periòdic de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears que serveixi de referència a les organitzacions i xarxes del sector i a altres agents.

2. Les xarxes del Tercer Sector Social de les Illes Balears impulsaran la col·laboració i l'intercanvi d'informació i bones pràctiques entre les organitzacions i xarxes que el conformen, així com l'aprofitament de recursos de tota mena. Així mateix promouran l'anàlisi compartida de la realitat i el disseny i l'impuls d'una estratègia d'enfortiment de les organitzacions, la seva estructuració, el reconeixement de la seva contribució i les aliances amb altres sectors i agents.

Article 23. Consideració de la contribució del Tercer Sector Social de les Illes Balears i avaluació de l'impacte d'altres mesures del sector públic sobre el Tercer Sector Social de les Illes Balears

1. Quan el sector públic impulsi mesures, com normes o plans, de foment de la iniciativa pública i empresarial en àmbits en què hi hagi una presència prèvia i una contribució rellevant de les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears, realitzarà prèviament una avaluació de l'impacte d'aquestes mesures en el Tercer Sector Social, de manera que el seu desenvolupament no contribueixi a destruir aquest teixit social i resulti compatible amb la consolidació i el foment de la societat civil organitzada.

2. La planificació i l'avaluació del desplegament de sistemes com el sistema de serveis socials, el servei d'ocupació i el sistema de renda social garantida, així com d'altres espais d'interacció entre sistemes en què les organitzacions del Tercer Sector Social de les Illes Balears tinguin una presència activa i rellevant, prendran en consideració la contribució real i potencial d'aquestes organitzacions.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Disposició addicional única. Modificació del Decret Legislatiu 2/2005, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de subvencions

Es modifica l'article 37.1 del Decret Legislatiu 2/2005, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de subvencions, amb l'addició d'un apartat c), que té la redacció següent:

“c) Sempre que el beneficiari de la concessió de la subvenció sigui una entitat considerada com entitat del Tercer Sector Social per la Llei del Tercer Sector d'Acció Social de les Illes Balears.”

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera. Desenvolupament reglamentari

El Govern de les Illes Balears pot dictar les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per desplegar i aplicar aquesta llei, dins l'àmbit de les seves competències.

Disposició final segona. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.